

ЕЖА МОЖЛИВОГО

I

— Не вийде звіди, кажу ж вам, — промовив прищавий, упевнено киваючи. — Уже година з чвертю, відколи туди заліз. Уже по ньому.

Міщани, з'юрмившись серед руїн, мовчали, вдивляючись у зяючий чорний отвір у руїнах — напівзавалений вхід до підземелля. Товстун у жовтому кубраку переступив з ноги на ногу, відкашлявся й стягнув з голови м'ятий берет.

— Почекаймо ще, — сказав, обтираючи піт з рідких брів.

— Чого? — чмихнув прищавий. — Там, у льохах, василіск сидить, чи ви, войте, забули? Хто туди входить, тому гаплик. Чи мало там людей загинуло? То чого нам чекати?

— Але ж ми домовлялися, — невпевнено буркнув товстун. — Як же воно?

— Із живим ви, войте, домовлялися, — заговорив товариш прищавого, велетень у шкіряному різницькому фартусі. — А зараз він мертвий, це точнісінько, наче сонце на небі. Наперед було відомо, що на погибель іде, як й оті інші. Він же навіть без дзеркала поліз, з мечем тільки, а без дзеркала василіска не забити, кожен про те зна.

— Заощадили ви грошики, войте, — додав прищавий. — Бо й платити за василіска нема кому. Тож спокійнісінько йдїть собі додому. А коня та речі чаклуна ми візьмемо, чого добру пропадати.

— Ага, — сказав різник. — Кобилка файна, та й в'юки незле напхані. Заглянемо, що там усередині.

— Як же воно? Шановні?

— Мовчіть, войте, і не втручайтеся, бо гуля вискочить, — застеріг прищавий.

— Файна кобилка, — повторив різник.

— Облиш того коня у спокої, любчику.

Різник повільно повернувся у бік чужинця, який вийшов з-за муру, з-за спин людей, які з'юрилися навколо входу до льоху.

Чужак мав кучеряве густе каштанове волосся, брунатну туніку поверх підбитого ватою каптану, високі їздові чоботи. І жодної зброї.

— Відійди від коня, — повторив уїдливо. — Бо що воно? Чужий кінь, чужі в'юки, чужа власність, а ти піднімаєш на неї свої каправі очиська, тягнеш до неї свої паршиві лапи? Чи так годиться?

Прищавий, потроху засовуючи руку за пазуху куртки, глянув на різника. Різник кивнув, повів підборіддям у бік групи, і звідти вийшло ще двійко: кремезних, коротко стрижених. Обидва мали палиці, такі, якими на різниці глушать тварин.

— І хто ви такий, — запитав прищавий, не виймаючи руку з-за пазухи, — щоби патякати, що годиться, а що ні?

— Нема тобі до того діла, любчику.

— Зброї не носите.

— Правда. — Чужак посміхнувся ще уїдливіше. — Не ношу.

— Це недобре. — Прищавий вийняв руку з-за пазухи, разом із довгим ножем. — Це дуже недобре, що не носите.

Різник також витягнув ножа, великого, наче мисливський корд. Ті двоє ступили уперед, піднімаючи палиці.

— Не мушу носити, — сказав чужак, не рухаючись із місця. — Моя зброя зі мною ходить.

З-за руїн м'яким упевненим кроком вийшли дві молоді дівчини. Натовп одразу розступився, відсахнувся, порідшав.

Обидві дівчини посміхнулися, блискаючи зубами, примружуючи очі, з кутиків яких бігли до вух широкі сині смуги татуювань. На міцних стегнах, що видніли з-під рисячих шкір, та на голих зграбних руках вище кольчужних рукавичок грали м'язи. З-за плечей, також захищених кольчугами, стирчали руків'я шабель.

Прищавий повільно зігнув коліна, опустил ножа на землю.

Із діри в руїнах почувся стукіт каміння, хрускіт, після чого з темряви виринули долоні й вчепилися у вищерблений край муру. За долонями з'явилися — по черзі — голова із білим, припорошеним цегляним пилом волоссям, бліде обличчя, руків'я меча, що видніло з-за плеча.

Натовп загудів.

Біловолосий, горблячись, витягнув з діри щось дивне, чудернацьке тіло, вишмаруване у просякнутому кров'ю пилу. Тримачучи створіння за довгий ящірковий хвіст, він мовчки кинув його під ноги товстому войту. Війт відскочив і перечепився об повалений фрагмент муру, дивлячись на закривавлений пташиний дзьоб, перетинчасті крила й серповидні кігті на вкритих лускою лапах. На роздуте горло, колись кармінове, а зараз — брунотно-руде. На шкlistі, запалі очі.

— Оце — василіск, — сказав біловолосий, обтрушуючи штани від куряви. — Відповідно до умови. Мої двісті лінтарів, якщо ваша ласка. Чесних лінтарів, не пообрізуваних. Попереджаю — я перевірю.

Війт тремтячими руками вигріб капшук. Біловолосий роззирнувся, на мить зупинив погляд на прищавому, на ножі, що лежав у того біля ноги. Подивився на чоловіка у бруннатній туніці, на дівчат у рисячих шкірах.

— Як завжди, — сказав, виймаючи капшук із тремтячих рук війта. — Ризикую для вас шиєю за малий грош, а ви тим часом підбираєтеся до моїх речей. Ніколи, най вас зараза, не змінитесь.

— І пальцем не торкнулися, — замимрив різник. Ті двоє із палицями давно розчинилися у натовпі. — І пальцем ваших речей не торкнулися, пане.

— Я дуже радий, — посміхнувся біловолосий. Побачивши його посмішку, що, наче рана, розквітла на блідому обличчі, натовп почав швиденько розходитися. — І тому, братику, тебе я також і пальцем не торкнуся. Підеш собі з миром. Але підеш швидесенько.

Прищавий, задкуючи, намагався відступити. Прищі на його раптом зблідлому обличчі стали до бридкого помітними.

— Гей, почекай, — сказав до нього чоловік у брунатній туніці. — Я про дещо забув.

— Про що... пане?

— Ти вийняв проти мене ножа.

Вища з дівчат раптом гойднулася на широко розставлених ногах, крутнулася у стегнах. Шабля, невідомо коли вийнята, різко свиснула у повітрі. Голова прищавого підлетіла вгору й по дузі, впала до зяючого отвору льоху. Тіло пласко й важко, наче зрубане дерево, гепнулося поміж покришеної цегли. Натовп одноголосо заверещав. Друга дівчина, із долонею на руків'ї, спритно обернулася, захищаючи тили. Не було потреби. Натовп, штовхаючись і спотикаючись об руїни, щосили втікав до міста. На чолі, підстрибуючи, гнав вїйт, лише на кілька саженив випереджаючи величезного різника.

— Красивий удар, — холодно прокоментував біловолосий, долонею в чорній рукавичці заслоняючи очі від сонця. — Красивий удар зерріканською шаблею. Схилию чоло перед вправністю та вродою вільних воїтельок. Я — Геральт із Рівії.

— А я, — незнайомиць у брунатній туніці вказав на тьмянний герб на грудях, на якому було зображено рядок із трьох чорних птахів на тлі одноманітно-золотого поля, — Борх Три Галки. А це мої дівчата, Тея і Вея. Так я їх зву, бо на їхніх справжніх іменах можна язик собі відгризти. Обидві, як ти слушно зауважив, є зерріканками.

— Здається мені, дякувати треба за коня і речі саме вам. Тож — дякую вам, воїтельки. Дякую і вам, пане Борху.

— Три Галки. І давай без того «пана». Чи тебе щось затримує у тій місцині, Геральте із Рівії?

— Аж ніяк.

— Чудово. Маю пропозицію — недалеко звідси, на розстані до річного порту, є шинок. Зветься він «Під Задумливим Драконом». Тамтешня кухня не має собі рівні у всій околиці. Я саме

збираюся туди, сподіваючись на вечерю та ночівлю. Було б добре, якби ти захотів скласти мені компанію.

– Борху. – Біловолосий відвернувся від коня й глянув у ясні очі незнайомця. – Я не хотів би, щоб між нами вкралися якісь недомовленості. Я – відьмак.

– Я здогадався. А сказав ти це таким тоном, наче мовив: «Я – прокажений».

– Є такі, – сказав Геральт повільно, – хто волів би компанію прокажених, аніж товариство відьмака.

– Є і такі, – засміявся Три Галки, – які воліли б вівцю, аніж дівчину. Що ж, можна лише їм поспівчувати, тим і іншим. Повторюю пропозицію.

Геральт стягнув рукавичку й потиснув простягнену йому долоню.

– Приймаю, тішуся з нового знайомства.

– Тож у дорогу, бо щось я зголоднів!

II

Шинкар протер ганчіркою зашкарублі дошки столу, вклонився й посміхнувся. Не мав двох передніх зубів.

– Та-ак... – Три Галки якусь на мить вдивлявся у закіптюжену стелю й у павуків, які там дуріли. – Спершу... Спершу пива. Щоб двічі не ходити – ціле барильце. А до пива... Що ти можеш запропонувати до пива, любчику?

– Сир? – ризикнув шинкар.

– Ні, – скривився Борх. – Сир буде на десерт. До пива ми хочемо чогось кислого й гострого.

– Слухаюся. – Шинкар посміхнувся ще ширше. Два передні зуби були не єдиними, яких йому бракувало. – Вугорки із часником в олії та оцті або ж мариновані стручки зеленої паприки...

– Оце діло. І те, й те. А потім юшки, такої, як я колись тут їв, плавали у ній різні молюски, рибки й інше смаковите сміття.

– Юшка бокорашів?

— Саме так. А потім печене ягня із цибулею. А потім копу раків. Кропу кинь до горнятка, скільки влізе. А тоді — овечий сир і салат. А тоді подивимось.

— Слухаюся. Для всіх чотири, значиться, рази?

Вища зерріканка заперечливо похитала головою, промовисто поплескала себе по талії, обтягненій тісною лляною сорочкою.

— Я й забув. — Три Галки підморгнув Геральту. — Дівчата дбають про фігури. Пане господарю, ягнятину тільки нам двом. Пиво давай зараз, разом із тими вугорками. А з рештою — хвильку зачекай, аби не вихололо. Ми сюди не жерти прийшли, а статечно спілкуватися.

— Розумію. — Шинкар уклонився знову.

— Метикуватість при твоєму фахові — справа важлива. Дайно руку, любчику.

Брязнули золоті монети. Корчмар роззявив рота до межі можливого.

— Це не завдаток, — повідомив Три Галки. — Це — згори. А тепер іди собі на кухню, добра людино.

В алькові було тепло. Геральт розстібнув пояс, стягнув каптан і закатав рукави сорочки.

— Бачу, — сказав, — що від браку готівки ти не потерпаєш. Живеш із привілеїв лицарського стану?

— Почасті, — усміхнувся Три Галки, не вдаючись у подробиці.

Вони швидко впоралися з вугорками й чвертю барильця. Обидві зерріканки також не жаліли для себе пива, обидві ж помітно повеселішали. Шепотілися собі про щось. Вея, та, що була вищою, раптом вибухнула коротким гортанним сміхом.

— Дівчата загальною розмовляють? — тихо запитав Геральт, слідкуючи за ними краєм ока.

— Слабенько. І вони не балакучі. Що й добре. Як тобі отой суп, Геральте?

— М-м...

— Вип'ємо.

— М-м...

— Геральте. — Три Галки відклав ложку й елегантно чхнув. — Повернімося на хвилику до нашої дорожньої розмови. Я зрозумів, що ти, відьмаче, подорожуєш з одного кінця світу на інший його кінець, а дорогою, якщо трапляється якась потвора, її убиваєш. І з того маєш грош. У цьому полягає відьмачий фах?

— Більш-менш.

— А буває так, що тебе кудись викликають спеціально? На, скажімо, спеціальне замовлення. Тоді що — ти їдеш і його виконуєш?

— Залежить від того, хто викликає і навіщо.

— І — за скільки?

— Це також. — Відьмак стенив плечима. — Усе дорожчає, а жити треба, як говорила одна моя знайома чарівниця.

— Доволі вибірковий підхід, дуже практичний, я б так сказав. Але ж у цьому кориниться якась ідея, Геральте. Конфлікт сил Порядку із силами Хаосу, як говорив один мій знайомий чарівник. Я уявляв собі, що ти виконуєш місію, борониш людей від Зла, завжди і всюди. Без різниці. Стоїш на одному з боків ча-стоколу.

— Сили Порядку, сили Хаосу. Страшенно гучні слова, Борху. Ти конче хочеш поставити мене на якийсь бік частоколу у конфлікті, який, повсюдно вважається, є вічним, таким, що розпочався задовго до нас і триватиме, коли нас давно вже не буде. На чиєму боці коваль, який підковує коней? Наш шинкар, який, власне, біжить сюди із казаном баранини? Що, на твою думку, розмежує Хаос та Порядок?

— Це дуже проста справа. — Три Галки глянув йому просто у вічі. — Те, що являє собою Хаос, є загрозою, є агресивною стороною. А порядок — це сторона, якій загрожують, яка потребує захисту. Потребує захисника. А, вип'ємо. І беремося за ягня.

— Слушно.

Зерріканки, які дбали про форми, зробили перерву в їжі, яку заповнили питтям у прискореному темпі. Вея, схилившись до плеча товаришки, знову щось шепотіла, торкаючись косою

поверхні столу. Тея, нижча, засміялася голосно, весело мружаючи татуйовані повіки.

— Так, — сказав Борх, обгризаючи кістку. — Продовжимо розмову, якщо дозволиш. Я зрозумів, що ти не надто хочеш ставати по якийсь бік Сил. Ти виконуєш свою роботу.

— Виконую.

— Але конфлікту Хаосу й Порядку ти не уникнеш. Хоч ти й зробив оте порівняння, ти не коваль. Я бачив, як ти працюєш. Входиш до підземелля у руїнах і виносиш звідти посіченого василіска. Є, любчику, різниця між підковуванням коней і вбиванням василісків. Ти сказав, що як плата достойна, то рушиш на край світу й прикінчиш те створіння, на яке тобі вкажуть. Наприклад, лютий дракон спустошує...

— Поганий приклад, — сказав Ґеральт. — Бач, одразу заважають тобі оті Хаос і Порядок. Бо драконів, які, безсумнівно, представляють Хаос, я не вбиваю.

— Як це? — Три Галки облизав пальці. — Нічого собі! Адже серед потвор дракон чи не найвредніший, найжорстокіший і найлихіший. Мерзотніший за інших гад. Нападає на людей, палить вогнем і викрадає тих, ну, дівиць. Мало ти розповідей чув? Бути не може, щоб ти, відьмак, не мав на своєму рахунку пари драконів.

— Я не полюю на драконів, — сказав Ґеральт сухо. — На вилохвостів — так. На ослизгів. На літавиць. Але не на драконів, хоч зелених, хоч чорних чи червоних. Просто візьми до уваги.

— Ти мене здивував, — сказав Три Галки. — Ну, добре, я узяв до уваги. Зрештою, досить нам про драконів, бачу на горизонті щось червоне, і це напевне наші раки. Вип'ємо!

Вони із хрустом ламали зубами червоні панцирі, висмоктували біле м'ясо. Солоня вода, щипаючи, стікала їм аж на зап'ястки. Борх наливав пиво, вже шкрябаючи ковшем по дну барильця. Зерріканки розвеселилися ще більше, обидві розглядалися по корчмі, зловісно посміхаючись, відьмак був упевнений, що вони шукали лише okazji для скандалу. Три Галки, схоже, теж це